

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Základní prvky struktury, organizace a fungování platformy pro větší zapojení občanské společnosti do podpory politik pro integraci státních příslušníků třetích zemí na úrovni EU

(2009/C 27/21)

Dne 24. července 2007 požádali dopisem paní Margot Wallström, místopředsedkyně Evropské komise, a pan místopředseda Franco Frattini, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, Evropský hospodářský a sociální výbor o vypracování průzkumného stanoviska k tématu

Základní prvky struktury, organizace a fungování platformy pro větší zapojení občanské společnosti do podpory politik pro integraci státních příslušníků třetích zemí na úrovni EU.

Specializovaná sekce, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 10. června 2008. Zpravodajem byl pan PARIZA CASTAÑOS.

Na 446. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 9. a 10. července 2008 (jednání ze dne 9. července), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 136 hlasy pro, 4 hlasy byly proti a 7 členů se zdrželo hlasování.

1. Úvod

1.1 Evropská komise požádala EHSV prostřednictvím svého místopředsedy pana Franka Frattiniho a místopředsedkyně paní Margot Wallströmové o vypracování průzkumného stanoviska k tématu „Základní prvky struktury, organizace a fungování platformy pro větší zapojení občanské společnosti do podpory politik pro integraci státních příslušníků třetích zemí na úrovni EU“.

1.2 V posledních letech Výbor vypracoval několik stanovisek⁽¹⁾, v nichž zdůraznil, že integrace je hlavním aspektem evropské imigrační a azylové politiky, a velmi aktivně spolupracoval s Komisí, Parlamentem i Radou v podpoře těchto politik.

1.3 Výbor dal podnět k účasti organizací občanské společnosti na vypracovávání těchto stanovisek, poněvadž se jedná o hlavní aktéry integračních politik. Již v roce 2002 pozval EHSV spolu s Evropskou komisí sociální partnery a organizace občanské společnosti z členských států k účasti na důležité konferenci⁽²⁾, jež dala první podnět ke společnému postoji k evropským integračním politikám; v závěrech této konference bylo navrženo vypracování integračního programu Společenství a založení fondu pro financování dohodnutých záměrů.

⁽¹⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 21. března 2002 k tématu imigrace, integrace a organizovaná občanská společnost, zpravodaj: pan Pariza Castaños, Úř. věst. C 125, 27.5.2002 (není k dispozici v češtině).

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 10. a 11. prosince 2003 ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o přistěhovalectví, integraci a zaměstnanosti, zpravodaj: pan Pariza Castaños, Úř. věst. C 80, 30.3.2004 (není k dispozici v češtině).

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 13. a 14. září 2006 k tématu Imigrace v rámci EU a integrační politika – spolupráce místních a regionálních zastupitelstev s organizacemi občanské společnosti, zpravodaj: pan Pariza Castaños, Úř. věst. C 318, 23.12.2006.

⁽²⁾ Konference na téma: „Imigrace: úloha občanské společnosti při integraci“, Brusel, 9. a 10. září 2002.

2. Evropský rámec pro integraci příslušníků třetích zemí

2.1 Ve svém stanovisku k tématu imigrace, integrace a úloha občanské společnosti z 21. března 2002⁽³⁾ EHSV zdůraznil potřebu rozvíjet jasné a účinné integrační politiky na základě rámcového programu Evropské unie. I když se příprava společného rámce pro integraci přistěhovalců neobešla bez problémů, bude mít Evropská unie (EU) po ratifikaci Lisabonské smlouvy k dispozici lepší politické a právní nástroje nezbytné k jeho použití.

2.2 Haagský program⁽⁴⁾ pro posílení prostoru svobody, bezpečnosti a práva EU poukázal na to, že integrace příslušníků třetích zemí je jednou z klíčových politických strategií pro posílení svobody v EU v období let 2005–2009⁽⁵⁾.

2.3 Evropská rada vyjádřila nutnost zlepšit koordinaci mezi národními integračními politikami a iniciativami EU prováděnou prostřednictvím společných základních zásad (SZZ) tvořících společný rámec pro integraci přistěhovalců, jež byly schváleny Radou pro spravedlnost a vnitřní věci 19. listopadu 2004⁽⁶⁾.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 21. března 2002 k tématu imigrace, integrace a organizovaná občanská společnost, zpravodaj: pan Pariza Castaños, Úř. věst. C 125, 27.5.2002 (není k dispozici v češtině).

⁽⁴⁾ Rada, Haagský program: posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii, Úř. věst. 53/1, 3.3.2005.

⁽⁵⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 15. prosince 2005 ke sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu „Haagský program: deset priorit pro nadcházejících pět let – Partnerství pro evropskou obnovu týkající se svobody, bezpečnosti a práva“, zpravodaj: pan Pariza Castaños, Úř. věst. C 65, 17.3.2006.

⁽⁶⁾ Rada Evropské unie, jednání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci č. 2618, Brusel, 19. listopadu 2004, 14615/04.

Tuto potřebu koordinace potvrdila také Evropská komise svým sdělením „*Haagský program: deset priorit pro nadcházejících pět let*“⁽⁷⁾, v němž poukázala na potřebu vytvořit evropský rámec pro integraci založený na SZZ, jenž by zaručil respektování hodnot a základních práv EU a podporoval zásadu nediskriminace.

2.4 SZZ dávají evropské koncepci integrace příslušníků třetích zemí jednotné zaměření na základě „občanské integrace“, která je, jak navrholo Výbor⁽⁸⁾, „založena na postupném přizpůsobování přistěhovalců zbytku populace, co se týče práv a povinností, ale i přístupu ke zboží, službám a prostředkům občanského zapojení na základě rovnosti příležitostí a rovného zacházení“. U SZZ se jedná o dvousměrný proces, jelikož integrace předpokládá vzájemnou adaptaci a odpovědnost přistěhovalců i hostitelského společenství.

2.5 Ve svém sdělení ze dne 1. září 2005 „Společný program pro integraci – Rámec pro integraci státních příslušníků třetích zemí v Evropské unii“⁽⁹⁾ nabídla Evropská komise konkrétní opatření na podporu a realizaci SZZ na národní i evropské úrovni. Komise také vzala na vědomí potřebu zajistit, aby se všechny zainteresované strany podílely na úspěchu integrace a aby uvedly do praxe globální a jednotný přístup na základě rámce Evropské unie.

2.6 Z tímto účelem bylo vedle dalších iniciativ navrženo ve spolupráci se sítí národních kontaktních míst založení internetových stránek, vypracování příruček, výročních zpráv o migraci a integraci a zřízení **Evropského fóra pro integraci**.

2.7 Ze závěrů zasedání Evropské rady v červnu roku 2007 vyplývá, že: „Evropská rada vítá taktéž úsilí, jež bylo vynaloženo na zlepšení pokračující a prohloubené spolupráce na úrovni EU a mezi členskými státy v oblasti integrace a dialogu mezi kulturami. Evropská rada vítá zejména závěry Rady ze dne 12. června o posílení integračních politik v EU podporou jednoty v rozmanitosti. Zdůrazňuje význam dalších iniciativ, jež by umožnily výměnu zkušeností v oblasti integračních politik členských států.“⁽¹⁰⁾

2.8 EHSV sdílí holistický přístup, který nedávno formulovala Evropská rada, totiž že integrace a dialog mezi kulturami musí tvořit jádro migrační politiky Evropské unie.

⁽⁷⁾ Sdělení Komise „Haagský program: deset priorit pro nadcházejících pět let – Partnerství pro evropskou obnovu týkající se svobody, bezpečnosti a práva“, KOM(2005) 184 v konečném znění, Brusel, 10. května 2005.

⁽⁸⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 21. března 2002 k tématu imigrace, integrace a organizovaná občanská společnost, zpravodaj: pan Pariza Castaños, Úř. věst. C 125, 27.5.2002 (není k dispozici v češtině).

⁽⁹⁾ Sdělení Komise, Společný program pro integraci Rámec pro integraci státních příslušníků třetích zemí v Evropské unii KOM(2005) 389, Brusel, 1. září 2005.

⁽¹⁰⁾ http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/CS/ec/94952.pdf, odstavec 20.

2.9 V závěrech ze zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci ve dnech 12. a 13. června 2007⁽¹¹⁾ bylo potvrzeno nerozlučné a vzájemně se doplňující spojení mezi integrací a přistěhovalectvím. V návaznosti na doporučení dohodnutá na neformální schůzce ministrů odpovědných za integraci dne 10. a 11. května v Postupimi, jíž se účastnil i EHSV, Rada zdůraznila potřebu politického přezkoumání působnosti nových opatření na posílení evropského integračního rámce a integračních politik členských států.

2.10 Organizace občanské společnosti a sociální partneři hrají zvláště významnou roli při zajišťování soudržnosti a účinnosti sociálních procesů při integraci přistěhovalců, při vytváření politik a jejich vyhodnocování v rámci EU. Ve svém stanovisku k tématu *Imigrace v rámci EU a integrační politika – spolupráce místních a regionálních zastupitelstev s organizacemi občanské společnosti* z 13. září 2006⁽¹²⁾ EHSV zastává názor, že aktivní spolupráce s občanskou společností a sociálními partnery je klíčovou součástí podpory evropských integračních politik. EHSV především zdůraznil význam funkce a úlohy sociálních partnerů, organizací pro lidská práva, organizací přistěhovalců, kulturních a sportovních sdružení, náboženských spolků, sdružení sousedů, vzdělávacích spolků, škol a univerzit, médií atd. v procesu integrace na národní, regionální i místní úrovni, a potřebu podporovat jejich rozvoj, upevňování a uznání na evropské úrovni v souvislosti s revizí rámce Evropské unie pro integraci přistěhovalců.

2.11 Realizace politik a programů pro přijímání a integraci přistěhovalců musí jít ruku v ruce s účastí a přímým zapojením sociálních organizací a sdružení přistěhovalců. To také potvrdila Třetí výroční zpráva o migraci a integraci Evropské komise zveřejněná dne 11. září 2007⁽¹³⁾. Výroční zpráva znovu zdůrazňuje iniciativu směřující k založení **Evropského fóra pro integraci**, kde by si zainteresované strany zabývající se integrací v EU vyměňovaly zkušenosti a vypracovávaly doporučení⁽¹⁴⁾.

2.12 Podpoře integračním politikám a výměně zkušeností na druhou stranu výrazně pomůže přijetí kompaktního a ambiciózního finančního rámce. V rámcovém programu Solidarita a řízení migračních toků 2007–2013 umožní Evropský

⁽¹¹⁾ Rada Evropské unie, zasedání č. 2807 Rady pro spravedlnost a vnitřní věci, Brusel, 12. a 13. června 2007, 10267/07.

⁽¹²⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 13. a 14. září 2006 k tématu *Imigrace v rámci EU a integrační politika – spolupráce místních a regionálních zastupitelstev s organizacemi občanské společnosti*, zpravodaj: pan Pariza Castaños, Úř. věst. C 318, 23.12.2006.

⁽¹³⁾ Sdělení Komise Třetí výroční zpráva o migraci a integraci, KOM(2007) 512 v konečném znění, Brusel, 11. září 2007.

⁽¹⁴⁾ Viz odstavec 3.1 sdělení KOM(2007)512 v konečném znění.

fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí⁽¹⁵⁾ vypracovat národní politiky podle SZZ a zpracovat novou politiku Evropské unie v souvislosti s integrací přistěhovalců.

2.13 Reformní smlouva, přijatá 18. října v Lisabonu (**Lisabonská smlouva**), také formálně uznala, že vypracování společné evropské politiky pro integraci přistěhovalců je klíčovou politikou Unie. Nová Hlava V Smlouvy o fungování Evropské unie poprvé poskytne Evropské unii právní základ (čl. 63a.4, nový článek 79.4), jenž umožní vypracovat společná legislativní opatření na podporu a pomoc členským státům při integraci příslušníků třetích zemí⁽¹⁶⁾.

3. Návrh EHSV na založení Evropského fóra pro integraci

3.1 Výbor zastává názor, že je nutné zlepšit provázanost politik EU vzhledem k tomu, že již mnoho nástrojů bylo uvedeno do praxe: např. Společný program pro integraci, Evropský integrační fond, národní kontaktní místa pro integraci, příručky o integraci, výroční zprávy o migraci a integraci, internetové stránky atd. Výbor se domnívá, že je vhodné znovu otevřít debatu o otevřené metodě koordinace. Evropská komise by měla Radě navrhnout zahájení otevřené metody koordinace pro integrace, což Rada před několika lety zamítla.

3.2 Pro posílení provázanosti této politiky a jejích nástrojů je nutné spustit **platformu pro účast občanské společnosti**, a proto Výbor vítá iniciativu Evropské komise a žádostí o vypracování tohoto průzkumného stanoviska se cítí poctěn.

3.3 S ohledem na ostatní existující platformy (v souvislosti s jinými politikami Evropské unie) a národní zkušenosti navrhuje Výbor pro tuto evropskou platformu stejný název, jaký použila Komise⁽¹⁷⁾: **Evropské fórum pro integraci (European Integration Forum)**.

3.4 Výbor zastává názor, že fórum je třeba utvářet výjimečně. První schůze k vytvoření pracovní agendy fóra a dokončení jeho struktury se má konat na podzim roku 2008.

⁽¹⁵⁾ http://ec.europa.eu/justice_home/funding/integration/funding_integration_en.htm.

⁽¹⁶⁾ Čl. 63a odst. 4: „Evropský parlament a Rada mohou řádným legislativním postupem přijmout opatření pro povzbuzení a podporu činnosti členských států k podpoře integrace státních příslušníků třetích zemí oprávněně pobývajících na jejich území, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států“.

⁽¹⁷⁾ KOM(2005) 389 v konečném znění.

3.5 Úkoly Evropského fóra pro integraci

3.5.1 Výbor v několika svých stanoviskách⁽¹⁸⁾ uvedl, že je nutné zastávat holistický přístup k integraci, protože je nutné, aby byli zapojeni všichni aktéři – především sociální partneři a organizace občanské společnosti.

3.5.2 Komise se ve svém sdělení Společný program pro integraci⁽¹⁹⁾ domnívá, že funkcemi fóra mohou být „konzultace, výměna odborných posudků a návrhy doporučení“.

3.5.3 Výbor souhlasí a domnívá se, že tyto funkce lze vykonávat prostřednictvím přípravy zpráv o integrační politice (které mohou obsahovat hlavní směry).

3.5.4 Komise, Parlament a rada mohou fórum žádat o konzultace na téma evropské integrační politiky.

3.5.5 Fórum bude moci pro instituce EU vypracovávat zprávy z vlastní iniciativy pro zlepšení integrace příslušníků třetích zemí.

3.5.6 Výměna odborných poznatků a osvědčených postupů musí být jednou z nejdůležitějších funkcí fóra, a to ve spolupráci se sítí národních kontaktních míst.

3.5.7 Fórum by mohlo poskytovat příspěvky na konference k Příručkám o integraci a schůze národních kontaktních míst.

3.5.8 Aktivity fóra, jeho zprávy a závěry budou zveřejňovány na webových stránkách EHSV a na internetové stránce Komise věnované integraci, jejímž prostřednictvím se budou moci zapojit evropští občané i občané třetích zemí (Virtuální fórum).

3.6 Členové fóra

3.6.1 Fórum bude tvořit maximálně 100 osob, bude se scházet dvakrát ročně.

3.6.2 Komise zastává názor, že „jeho přidáním by bylo to, že by sdružoval řadu subjektů působících v oblasti integrace na úrovni EU; např. zastřešující evropské organizace, které mají členskou základnu v několika členských státech“⁽²⁰⁾. EHSV sdílí názor Komise a domnívá se, že integrace na trhu práce za podmínek rovného zacházení je jednou z priorit, a tudíž je důležité, aby se fóra účastnili rovněž sociální partneři.

⁽¹⁸⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 21. března 2002 k tématu La inmigración, la integración y el papel de la sociedad civil organizada [Imigrace, integrace a úloha organizované občanské společnosti; české znění není k dispozici], zpravodaj: pan Pariza Castaños (Úř. věst. C 125, 27.5.2002) a stanovisko ze dne 13. září 2006 k tématu Imigrace v rámci EU a integrační politika – spolupráce místních a regionálních zastupitelstev s organizacemi občanské společnosti, zpravodaj: pan Pariza Castaños (Úř. věst. C 318, 23.12.2006).

⁽¹⁹⁾ KOM(2005) 389 v konečném znění.

⁽²⁰⁾ KOM(2005) 389 v konečném znění.

3.6.3 Je nutné, aby práce fóra byla zaměřena evropsky, a to na základě zkušeností a praxe jednotlivých států. Z toho důvodu Výbor navrhuje, aby se jej účastnili zástupci organizací působících jak ve sféře EU, tak ve sféře vnitrostátní.

3.6.4 Třetina členů fóra, včetně sociálních partnerů, bude zastupovat tyto organizace působící v EU, které se zabývají oblastí integrace přistěhovalců.

3.6.5 Zbývající část účastníků bude z poradních orgánů členských států (jeden až čtyři zástupci). Tak budou v evropském fóru zastoupena fóra, platformy, rady či podobné instituce působící v členských státech, zvláště pokud v nich působí organizace imigrantů. V členských státech, kde tyto instituce nejsou, se budou moci účastnit hospodářské a sociální rady (či podobné instituce).

3.6.6 EHSV se domnívá, že je zcela zásadní umožnit účast v Evropském integračním fóru organizacím přistěhovalců, z nichž se většina organizuje pouze na národní úrovni a nemá k dispozici evropské síť; fóra, platformy, rady či HSR členských států tedy určí zástupce z těch nejrepresentativnějších organizací imigrantů.

3.7 Při jmenování účastníků budou organizace muset přihlídnout k rovnováze v zastoupení mezi muži a ženami.

3.7.1 Fórum bude moci přizvat k účasti na svých schůzích pozorovatele a experty, zejména specializované evropské agentury, vysokoškolské a výzkumné pracovníky, ale i evropské síť místních orgánů.

3.7.2 Na podporu co nejširšího zastoupení musí Evropské fórum pro integraci fungovat v síti organizací občanské společnosti (organizace na místní, regionální, vnitrostátní i evropské úrovni).

3.7.3 Schůzí fóra se bude účastnit EHSV, a to v souladu s tím, co je uvedeno v odstavci 3.7; dalšími účastníky mohou být zástupci Komise, Evropského parlamentu a Výboru regionů.

3.8 Závazek Evropského hospodářského a sociálního výboru

3.8.1 Výbor se zavazuje k vysoké aktivitě v souvislosti s činností fóra, a proto vytvoří v rámci specializované sekce SOC stálou studijní skupinu k integraci složenou z patnácti členů. Prostřednictvím této stálé skupiny bude fórum s EHSV spolupracovat na vytváření stanovisek.

3.8.2 Plenárních zasedání fóra se budou účastnit členové stálé studijní skupiny.

3.8.3 S ohledem na nový právní základ stanovený Lisabonskou smlouvou bude Výbor vypracovávat nová stanoviska s návrhy a politickými doporučeními na podporu postupu členských států v oblasti integrace.

3.9 Struktura fóra

3.9.1 EHSV navrhuje, aby struktura fóra byla velmi jednoduchá:

- jeden předseda/předsedkyně jmenovaný/jmenovaná EHSV v souladu s Komisí;
- tři místopředsedové/místopředsedkyně jmenovaní fórem;
- předseda a tři místopředsedové budou tvořit předsednictvo fóra, která se bude scházet přinejmenším čtyřikrát ročně;
- malý sekretariát o 2 zaměstnancích EHSV;
- fórum se bude scházet v prostorách EHSV, kde bude mít též své sídlo;
- plenární zasedání fóra se bude konat dvakrát ročně, svolávat jej bude předseda;
- co se týče přípravy zpráv, bude možné zakládat menší studijní skupiny.

3.10 Pracovní program fóra

3.10.1 Cestovní mapu činnosti fóra, a tím i jeho pracovní program, určují společné základní zásady.

3.10.2 Pracovní program bude vypracovávat předsednictvo fóra s přihlédnutím k agendě institucí EU a programům organizací občanské společnosti.

3.10.3 Na fóru se budou moci vyhodnocovat cíle a programy Evropského fondu pro integraci, ale i jiné nástroje v rámci evropské integrační politiky.

3.11 Jednací řád

3.11.1 EHSV navrhuje, aby Jednací řád schválila Evropská komise na jeho návrh.

3.11.2 EHSV navrhuje, aby členy fóra jmenovala Evropská komise na návrh EHSV.

3.12 Finanční rámec

3.12.1 Fórum se bude muset financovat z ekonomických zdrojů poskytnutých evropskými institucemi.

V Bruselu dne 9. července 2008

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS